IQRO JURNALI , IQRO JOURNAL, ИКРО ЖУРНАЛИ
ISSN:2181-4341| wordlyknowledge.uz/index.php/iqro
Volume 22 Issue 01 IYUN 2026

O‘ZBEKISTONDA KICHIK TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH

Safarova Surayyoxon Saydamirxon qizi

O’zbekiston Respublikasi

Bank-moliya akademiyasi magistranti

sureyyae.7c@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekistonda kichik tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish va rivojlantirishda moliyaviy mexanizmlarning o‘rni hamda ularni takomillashtirish yo‘nalishlari tahlil qilinadi. Tadqiqotda bank kreditlari, mikromoliyalashtirish, davlat dasturlari, kafillik va garov mexanizmlari, raqamli moliyaviy xizmatlar, sug‘urta va lizing instrumentlari kichik biznes uchun muhim moliyaviy manba sifatida ko‘rib chiqiladi. Maqolada kichik tadbirkorlik subyektlari uchun moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, kreditlash jarayonlarini soddalashtirish, raqamli bank xizmatlarini rivojlantirish va risklarni boshqarish tizimini kuchaytirish bo‘yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: kichik tadbirkorlik, moliyaviy mexanizm, bank krediti, mikromoliyalashtirish, davlat dasturlari, biznesni qo‘llab-quvvatlash, raqamli moliya, garov, kafillik, tadbirkorlik infratuzilmasi.

Abstract: This article analyzes the role of financial mechanisms in organizing and developing small entrepreneurship in Uzbekistan. The research considers bank loans, microfinance, public support programs, guarantee instruments, collateral mechanisms, digital financial services, insurance and leasing as important sources of business financing. The article proposes recommendations for expanding access to finance, simplifying lending procedures, developing digital banking services and improving risk management mechanisms for small businesses.

Keywords: small entrepreneurship, financial mechanism, bank credit, microfinance, state support programs, business support, digital finance, collateral, guarantee, entrepreneurial infrastructure.

Kirish

O‘zbekiston iqtisodiyotida kichik tadbirkorlikning o‘rni tobora ortib bormoqda. Mazkur sektor aholi bandligini ta’minlash, ichki bozorni mahsulot va xizmatlar bilan to‘ldirish, hududlarda iqtisodiy faollikni kuchaytirish hamda raqobat muhitini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Kichik tadbirkorlik faoliyati qisqa muddatda moslashuvchan qaror qabul qilish, yangi ish o‘rinlarini yaratish va mahalliy resurslardan samarali foydalanish imkoniyati bilan ajralib turadi. Shu sababli kichik biznesni moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish iqtisodiy siyosatning dolzarb yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

Kichik tadbirkorlikni tashkil etish va barqaror yuritish uchun moliyaviy resurslar yetarli bo‘lishi zarur. Ish boshlash bosqichida tadbirkor uchun aylanma mablag‘, asbob-uskunalar xaridi, xomashyo, ijara, ish haqi, marketing xarajatlari va logistika bilan bog‘liq to‘lovlar muhim ahamiyat kasb etadi. Agar ushbu xarajatlar uchun qulay moliyaviy mexanizm mavjud bo‘lmasa, biznes g‘oya amaliy faoliyatga aylanishi qiyinlashadi. Shu bois bank kreditlari, imtiyozli moliyalashtirish, mikrokreditlar, kafillik jamg‘armalari, lizing va grantlar kichik biznes rivojlanishida asosiy vosita bo‘lib xizmat qiladi.

Milliy statistika ma’lumotlariga ko‘ra, 2025-yil yanvar–sentabrida O‘zbekiston yalpi ichki mahsuloti tarkibida kichik tadbirkorlik subyektlarining ulushi 51,5 foizni tashkil qilgan. Bu ko‘rsatkich kichik biznesning mamlakat iqtisodiy tizimidagi strategik ahamiyatini yaqqol ko‘rsatadi. Ayniqsa, qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi, qurilish, xizmatlar hamda transport faoliyatida kichik tadbirkorlikning salmog‘i yuqori bo‘lib qolmoqda.

Adabiyotlar sharhi

Kichik tadbirkorlik va uning moliyaviy mexanizmlari masalasi iqtisodiyot nazariyasi, moliya, bank ishi va menejment fanlari doirasida keng tadqiq etib kelinadi. Xorijiy ilmiy manbalarda kichik biznesning moliyaviy barqarorligi asosan kapitalga kirish imkoniyati, kredit foiz stavkalari, garov talablari, moliyaviy savodxonlik va institutsional qo‘llab-quvvatlash tizimi bilan bog‘liq holda o‘rganiladi. Kichik korxonalar yirik kompaniyalarga nisbatan moliyaviy resurslarga kirishda ko‘proq cheklovlarga duch keladi, chunki ularda garov aktivlari kam, moliyaviy hisobot yuritish tajribasi yetarli emas va biznes risklari yuqori baholanadi.

Moliyaviy inklyuziya bo‘yicha tadqiqotlarda kichik tadbirkorlik uchun kredit olish imkoniyatini kengaytirish iqtisodiy o‘sishning muhim omili sifatida talqin qilinadi. Ayniqsa, mikromoliyalashtirish, kredit kafolatlari, subsidiyalashgan foiz stavkalari, biznes-inkubatorlar va raqamli bank xizmatlari kichik biznes uchun muhim moliyaviy infratuzilma yaratadi. Bunday mexanizmlar tadbirkorning boshlang‘ich xarajatlarini kamaytiradi va moliyaviy muhitga kirishini tezlashtiradi.

O‘zbekistonlik iqtisodchi olimlar ham kichik tadbirkorlikni rivojlantirishda bank tizimining o‘rni, davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash dasturlari, hududiy iqtisodiy faollik va innovatsion moliyalashtirish vositalarini alohida ta’kidlaydilar. Ularning ilmiy ishlarida kichik biznesni rivojlantirish uchun kreditlash mexanizmlarini soddalashtirish, moliyaviy xizmatlarni raqamlashtirish, aylanma mablag‘lar tanqisligini kamaytirish hamda tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy savodxonligini oshirish zarurligi qayd etiladi.

Amaliy hujjatlarda kichik biznesni moliyalashtirishga kompleks yondashuv ustuvor yo‘nalish sifatida belgilangan. Kichik biznesni uzluksiz qo‘llab-quvvatlash dasturida tadbirkorlik tashabbuslarini o‘qitish, biznes-reja tuzish, moliyalashtirish, ishga tushirish va bozorlarni kengaytirish bosqichlarining bir-biri bilan bog‘liq holda amalga oshirilishi nazarda tutilgan. Bu kichik biznesni moliyalashtirish faqat mablag‘ ajratish bilan cheklanmasligi, balki maslahat, monitoring, mentorlik va risklarni kamaytirish mexanizmlari bilan uyg‘unlashishi kerakligini anglatadi.

Asosiy va tahliliy qism

Kichik tadbirkorlik faoliyatini tashkil etishning moliyaviy mexanizmi deganda tadbirkorlik subyektlarini zarur pul mablag‘lari bilan ta’minlash, ularning investitsion va aylanma kapitalga bo‘lgan ehtiyojini qondirish, moliyaviy risklarni kamaytirish hamda resurslardan samarali foydalanishni nazorat qilishga qaratilgan iqtisodiy vositalar majmui tushuniladi. Ushbu mexanizm bank kreditlari, mikrokreditlar, lizing, subsidiyalar, kafilliklar, grantlar, soliq imtiyozlari, sug‘urta xizmatlari va raqamli moliya instrumentlarini o‘z ichiga oladi.

Amaldagi sharoitda kichik tadbirkorlik subyektlari uchun eng keng tarqalgan moliyalashtirish manbasi tijorat banklari kreditlari hisoblanadi. Bank kreditlari biznesni boshlash, mavjud faoliyatni kengaytirish, asbob-uskunalar sotib olish, xomashyo xarid qilish va aylanma mablag‘larni to‘ldirishga yo‘naltiriladi. Biroq kredit olish jarayonida garov yetishmasligi, kredit tarixining qisqaligi, biznes-rejaning puxta ishlab chiqilmagani, foiz stavkalarining yuqoriligi va

hujjatlashtirish jarayonining murakkabligi kichik tadbirkorlar uchun asosiy to‘siqlardan biri bo‘lib qolmoqda.

Kichik biznesni moliyalashtirishning ikkinchi muhim yo‘nalishi mikromoliyalashtirish hisoblanadi. Mikrokreditlar, ayniqsa, yangi ish boshlayotgan tadbirkorlar, xotin-qizlar, yoshlar va oilaviy tadbirkorlik subyektlari uchun qulay vositadir. Mikromoliyalashtirishning afzalligi shundaki, u kichik miqdordagi mablag‘larni tezroq olish, soddalashtirilgan hujjatlar asosida qaror qabul qilish va boshlang‘ich biznes ehtiyojlarini qoplash imkonini beradi. Shu bilan birga, mikrokreditlarning samarali bo‘lishi uchun kredit oluvchilarga biznes-reja, moliyaviy hisob-kitob, marketing va savdo bozorlarini o‘rganish bo‘yicha maslahatlar ham berilishi zarur.

Moliyaviy mexanizmning yana bir tarkibiy qismi kafillik va garov tizimidir. Ko‘plab kichik tadbirkorlar yetarli garov ta’minotiga ega bo‘lmagani sababli bank kreditlaridan to‘liq foydalana olmaydi. Shu bois kredit kafolatlari, uchinchi shaxs kafilligi, sug‘urta, mol-mulkni baholash va davlat qo‘llab-quvvatlash jamg‘armalari orqali garov yetishmovchiligi muammosini yumshatish mumkin. Bu mexanizm banklar uchun riskni kamaytiradi, tadbirkorlar uchun esa moliyaviy resurslarga kirishni osonlashtiradi.

Kichik tadbirkorlikning iqtisodiyotdagi o‘rni va moliyalashtirish zarurati

2025-yil yanvar–sentabr holatiga ko‘ra, kichik tadbirkorlik subyektlari O‘zbekiston yalpi ichki mahsulotining 51,5 foizini shakllantirgan. Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha qaralganda, kichik tadbirkorlikning eng yuqori ulushi qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligida 96,9 foizni, qurilishda 77,6 foizni, xizmatlar sohasida 45,1 foizni, sanoatda esa 26,4 foizni tashkil qilgan. Bu ma’lumotlar kichik biznesning iqtisodiy tizimda nafaqat yordamchi, balki yetakchi ishlab chiqaruvchi va xizmat ko‘rsatuvchi subyekt sifatida shakllanganini ko‘rsatadi.

Transport faoliyatida ham kichik tadbirkorlikning ulushi sezilarli. 2025-yil yanvar–sentabrida avtomobil transportida yuk tashish hajmida kichik tadbirkorlik ulushi 51,8 foiz, yuk aylanmasida 77,0 foiz, yo‘lovchi tashish xizmatlarida 90,9 foiz va yo‘lovchi aylanmasida 95,4 foizni tashkil qilgan. Bunday yuqori ko‘rsatkichlar kichik biznesning logistika, xizmat ko‘rsatish va mahalliy bozorlar faoliyatida muhim o‘rin tutishini bildiradi.

Raqamli moliyaviy xizmatlarning rivojlanishi kichik tadbirkorlik uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Onlayn ariza, elektron skoring, masofaviy bank hisobvaraqlari, mobil banking, elektron to‘lovlar, QR to‘lovlar, elektron hisob-faktura va onlayn monitoring tadbirkorlik faoliyatini tezlashtiradi. Bunda banklar uchun ham kredit risklarini baholash, mijoz aylanmalarini kuzatish va individual kredit mahsulotlarini taklif etish imkoniyati kengayadi.

Shuningdek**,** raqamli moliyaviy texnologiyalarning keng joriy etilishi moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini yanada oshirmoqda. Ayniqsa, kichik tadbirkorlik subyektlari uchun vaqt va xarajatlarni tejash, moliyaviy operatsiyalarni tezkor amalga oshirish hamda bank xizmatlaridan masofadan foydalanish imkoniyatlari yaratilmoqda. Bu esa tadbirkorlik faoliyatining samaradorligini oshirish va biznes jarayonlarini yanada soddalashtirishga xizmat qiladi.

1-jadval

Kichik tadbirkorlikni moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish yo‘nalishlari

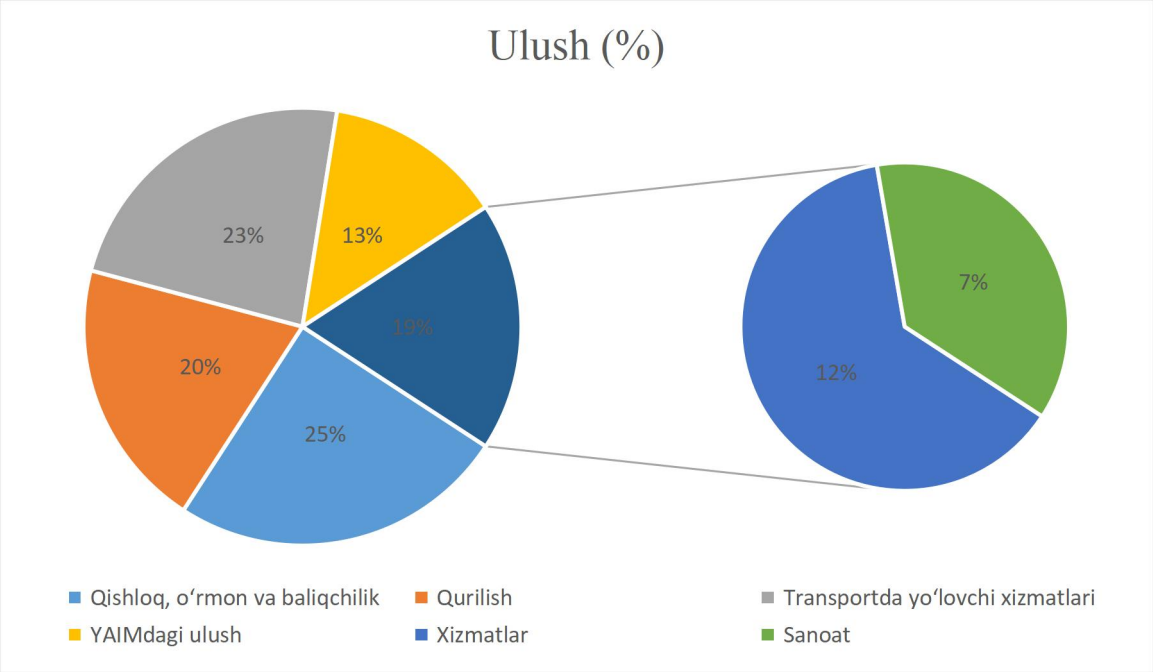
№	Moliyaviy yo‘nalish	Amalga oshirish mexanizmi	Kutilayotgan natija

1	Bank kreditlari	Aylanma mablag‘, investitsiya krediti va kredit liniyalarini soddalashtirilgan tartibda ajratish	Biznesni boshlash va kengaytirish imkoniyati ortadi
2	Mikromoliyalashtirish	Mikrokredit, mikrolizing va kichik miqdordagi tezkor moliyaviy mahsulotlarni kengaytirish	Yangi tadbirkorlarning moliyaga kirishi osonlashadi
3	Kafillik va garov mexanizmi	Garov yetishmovchiligini kafolat jamg‘armalari, sug‘urta va uchinchi shaxs kafilligi orqali qoplash	Kredit olishdagi asosiy to‘siqlar kamayadi
4	Davlat dasturlari	Imtiyozli moliyalashtirish, subsidiya, grant va biznes o‘quv kurslarini uyg‘unlashtirish	Moliyaviy qo‘llab-quvvatlash kompleks tus oladi
5	Raqamli moliya	Onlayn ariza, elektron skoring, masofaviy bank xizmati va monitoring platformalarini joriy etish	Jarayonlar tezkor, shaffof va xarajati kam bo‘ladi
6	Lizing va sug‘urta	Asbob-uskunalar lizingi, mol-mulk va kredit risklarini sug‘urtalash vositalarini rivojlantirish	Texnologik yangilanish va risklarni boshqarish kuchayadi

Manba: *O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi, Markaziy bank, Lex.uz hujjatlari va bank amaliyotida qo‘llanilayotgan moliyaviy mexanizmlar asosida muallif tomonidan umumlashtirildi.*

Jadvaldan ko‘rinadiki, kichik tadbirkorlikni moliyalashtirish faqat bank krediti bilan cheklanmaydi. Mazkur jarayon kredit, mikromoliya, kafillik, davlat dasturlari, raqamli xizmatlar, lizing va sug‘urtaning o‘zaro uyg‘un ishlashini talab qiladi. Har bir yo‘nalish tadbirkorlik faoliyatining muayyan bosqichidagi moliyaviy ehtiyojni qondirishga qaratilgan. Masalan, yangi ish boshlayotgan tadbirkor uchun mikrokredit va o‘quv dasturlari muhim bo‘lsa, faoliyatini kengaytirayotgan korxona uchun lizing, investitsiya krediti va eksportoldi moliyalashtirish

ko‘proq ahamiyatga ega. Shu bois moliyaviy mexanizmni takomillashtirishda tadbirkorning hayotiy sikli, faoliyat sohasi va risk darajasi hisobga olinishi zarur.

1-rasm. 2025-yil yanvar–sentabrida kichik tadbirkorlikning ayrim iqtisodiy ko‘rsatkichlardagi ulushi

Manba: *O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasining 2025-yil yanvar–sentabr davri bo‘yicha kichik tadbirkorlik subyektlari asosiy ko‘rsatkichlari press-relizi asosida tuzildi.*

Diagrammadan ko‘rinadiki, kichik tadbirkorlik qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi, qurilish hamda transport xizmatlarida eng yuqori ulushga ega. Ayniqsa, avtomobil transportida yo‘lovchi tashish xizmatlaridagi ulushning 90,9 foizga yetgani kichik biznes subyektlari aholiga yaqin, tezkor va moslashuvchan xizmat ko‘rsatish imkoniyatiga ega ekanini ko‘rsatadi. Qurilishdagi 77,6 foizlik ko‘rsatkich esa kichik pudratchilar, servis tashkilotlari, material yetkazib beruvchilar va mahalliy ishlab chiqaruvchilar uchun moliyaviy resurslar muhimligini bildiradi.

Shu bilan birga, sanoat sohasidagi ulushning 26,4 foiz atrofida bo‘lishi kichik korxonalarning ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish, zamonaviy texnologiyalar xarid qilish va investitsion kreditlardan foydalanish ehtiyoji yuqori ekanini anglatadi. Sanoat tarmog‘ida kichik biznes ulushini oshirish uchun lizing, uzoq muddatli kredit, energiya tejamkor uskunalarni moliyalashtirish va eksportga yo‘naltirilgan ishlab chiqaruvchilarni qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish lozim.

Moliyaviy mexanizmlarni takomillashtirish muammolari

Kichik tadbirkorlikni moliyalashtirishda mavjud muammolar bir necha guruhga bo‘linadi. Birinchi muammo — moliyaviy resurslarga kirishning yetarlicha qulay emasligidir. Ba’zi tadbirkorlar kredit olish uchun talab etiladigan hujjatlar, garov, moliyaviy hisobot va biznes-reja tayyorlashda qiyinchilikka duch keladi. Bu holat ayniqsa yangi tashkil etilgan subyektlar uchun dolzarbdir, chunki ularda kredit tarixi hali shakllanmagan bo‘ladi.

Ikkinchi muammo — moliyaviy savodxonlik darajasining yetarli emasligi bilan bog‘liq. Ayrim tadbirkorlar kreditning haqiqiy qiymatini, foiz to‘lovlari, komissiyalar, pul oqimi, rentabellik va risklarni hisoblashda yetarli bilimga ega bo‘lmaydi. Natijada olingan kredit mablag‘lari rejalashtirilgan darajada samara bermasligi yoki qarz yukining oshishiga olib kelishi mumkin. Shu bois moliyalashtirish mexanizmi biznes maslahatlari va o‘quv dasturlari bilan birga ishlashi kerak.

Uchinchi muammo — garov ta’minoti bilan bog‘liq. Kichik tadbirkorlik subyektlarida ko‘pincha bank talablariga javob beradigan yetarli mulk mavjud emas. Bunday vaziyatda kafillik jamg‘armalari, kredit sug‘urtasi, aylanma mablag‘lar asosida skoring baholash va davlat kafolatlari muhim yechim bo‘la oladi. Garovga haddan tashqari bog‘liq kreditlash modelidan bosqichma-bosqich pul oqimi, biznes aylanmasi va soliq intizomiga asoslangan kreditlash modeliga o‘tish maqsadga muvofiq.

To‘rtinchi muammo — hududlar kesimida moliyaviy xizmatlarning bir xil rivojlanmaganligidir. Yirik shaharlarda bank xizmatlari, maslahat markazlari va raqamli infratuzilma yaxshi rivojlangan bo‘lsa, ayrim chekka hududlarda tadbirkorlar moliyaviy xizmatlardan foydalanishda qiyinchilikka duch keladi. Raqamli bank xizmatlari, mobil ilovalar, onlayn skoring va masofaviy maslahat platformalari bu tafovutni kamaytirish imkonini beradi.

Takomillashtirish yo‘nalishlari va ilmiy-amaliy takliflar

Birinchi navbatda, kichik tadbirkorlik uchun moliyaviy mahsulotlarni differensiallash zarur. Har bir biznes turi uchun yagona kredit mahsuloti emas, balki faoliyat sohasi, mavsumiylik, pul oqimi va investitsion ehtiyojdan kelib chiqqan holda alohida moliyaviy instrumentlar ishlab chiqilishi kerak. Masalan, savdo va xizmat ko‘rsatish sohasi uchun qisqa muddatli aylanma kreditlar, ishlab chiqarish uchun uzoq muddatli investitsiya kreditlari, qishloq xo‘jaligi uchun mavsumiy to‘lov jadvali, hunarmandchilik va oilaviy biznes uchun mikromoliya mahsulotlari samarali bo‘ladi.

Ikkinchidan, kredit ajratish jarayonini raqamlashtirishni chuqurlashtirish lozim. Elektron ariza, avtomatlashtirilgan skoring, soliq va bank aylanmalari asosida baholash, onlayn monitoring va masofaviy maslahat xizmatlari tadbirkor uchun vaqt va xarajatlarni kamaytiradi. Banklar uchun esa kredit riskini aniqlash va kredit portfelini boshqarish samaradorligi ortadi. Raqamli moliya kichik biznesning norasmiylikdan rasmiy iqtisodiyotga o‘tishini ham rag‘batlantiradi.

Uchinchidan, garovga bog‘liqlikni kamaytirish uchun kredit kafilligi va sug‘urta mexanizmlarini kengaytirish kerak. Tadbirkorning real pul oqimi, savdo tushumi, elektron to‘lovlari va soliq intizomi kreditga layoqatlilikni baholashda muhim indikator sifatida qo‘llanilishi lozim. Bu yondashuv garovi yetarli bo‘lmagan, ammo barqaror aylanmaga ega kichik biznes subyektlariga moliyaviy resurslardan foydalanish imkonini beradi.

To‘rtinchidan, moliyalashtirishni o‘qitish va maslahat bilan birlashtirish zarur. Kredit oluvchi tadbirkor biznes-reja, xarajatlar smetasi, naqd pul oqimi, rentabellik, soliq majburiyatlari va risklarni boshqarish bo‘yicha amaliy ko‘nikmalarga ega bo‘lsa, ajratilgan mablag‘ samarali ishlatiladi. Shu sababli banklar, Savdo-sanoat palatasi, biznes maktablari va mahalliy hokimliklar hamkorligida qisqa muddatli amaliy o‘quv kurslarini rivojlantirish maqsadga muvofiq.

Beshinchidan, kichik tadbirkorlik uchun lizing va faktoring xizmatlarini kengaytirish kerak. Lizing ishlab chiqarish asbob-uskunalarini bir yo‘la katta mablag‘ sarflamasdan xarid qilish imkonini beradi. Faktoring esa yetkazib berilgan mahsulot yoki xizmatlar bo‘yicha debitor

qarzdorlikni tezroq pulga aylantirishga yordam beradi. Bu instrumentlar kichik biznesda aylanma mablag‘ tanqisligini kamaytiradi va ishlab chiqarish jarayonining uzluksizligini ta’minlaydi.

Xulosa

O‘zbekistonda kichik tadbirkorlik faoliyatini tashkil etishning moliyaviy mexanizmlarini takomillashtirish mamlakat iqtisodiy o‘sishi, aholi bandligi va hududiy rivojlanish uchun muhim ahamiyatga ega. Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, kichik biznes mamlakat yalpi ichki mahsuloti, qishloq xo‘jaligi, qurilish, xizmatlar va transport sohalarida sezilarli ulushga ega. Shu bois mazkur sektorni moliyaviy jihatdan qo‘llab-quvvatlash iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta’minlovchi asosiy omillardan biridir.

Kichik tadbirkorlikni moliyalashtirish mexanizmi bank kreditlari, mikromoliyalashtirish, kafillik, davlat dasturlari, raqamli bank xizmatlari, lizing va sug‘urta vositalarining o‘zaro uyg‘unlashgan tizimi sifatida shakllanishi zarur. Faqat kredit ajratishning o‘zi yetarli emas; mablag‘lardan samarali foydalanish uchun tadbirkorlarni o‘qitish, maslahat berish, risklarni baholash va monitoring qilish ham muhimdir. Kompleks yondashuv tadbirkorlik tashabbusining muvaffaqiyatli biznesga aylanish imkoniyatini oshiradi.

Raqamli moliyaviy xizmatlar kichik biznes uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Onlayn ariza, elektron skoring, masofaviy bank xizmati va analitik monitoring tadbirkorlik faoliyatini tezlashtiradi, shaffoflikni oshiradi va banklar uchun kredit risklarini boshqarishni yengillashtiradi. Kelgusida kichik biznesni moliyalashtirishda raqamli platformalar, alternativ skoring, elektron kafillik va onlayn maslahat xizmatlaridan keng foydalanish zarur.

Umuman olganda, kichik tadbirkorlikni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish uchun kreditlashni soddalashtirish, garov talablarini moslashuvchan qilish, mikromoliyalashtirishni kengaytirish, lizing va faktoring xizmatlarini rivojlantirish, davlat dasturlari natijadorligini oshirish va tadbirkorlarning moliyaviy savodxonligini kuchaytirish lozim. Ushbu yo‘nalishlar kichik biznes subyektlarining moliyaviy barqarorligini ta’minlaydi, iqtisodiy faollikni kuchaytiradi va O‘zbekiston iqtisodiyotining raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. O‘zbekiston Respublikasida kichik tadbirkorlik subyektlarining asosiy ko‘rsatkichlari. 2025-yil yanvar–sentabr press-relizi.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 20-yanvardagi 37-son qarori. “Kichik biznesni uzluksiz qo‘llab-quvvatlash kompleks dasturi” to‘g‘risida.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 7-sentabrdagi PQ–312-son qarori. Kichik biznesni moliyalashtirish va mikrokreditlarni qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari.
4. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Statistik byulleten. 2025-yil.
5. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Moliyaviy barqarorlik sharhi. 2024-yil yakuni.
6. O‘zbekiston Respublikasi Savdo-sanoat palatasi materiallari. Tadbirkorlikni rivojlantirish va biznes muhitini yaxshilash bo‘yicha axborotlar.
7. OECD. Financing SMEs and Entrepreneurs: Policy Framework and International Practice. Paris, 2024.
8. World Bank. Small and Medium Enterprises Finance: Improving SMEs’